

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Osobní automobil v podnikání
Personal Car in a Business Enterprise

Student: Lenka Dičková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Yvetta Pšenková, Ph. D.

Ostrava 2010

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Příloha č. 1 mi byla dána k dispozici z moodlu. Přílohy č. 2 až 4 jsem použila z internetových stránek www.business.center.cz

5. května 2010

Lenka Dičková

Obsah

1.	Úvod.....	5
2.	Teoretické aspekty pořízení osobního automobilu	6
2.1.	Základní pojmy	6
2.2.	Rozlišení vozidel podle druhů.....	6
2.3.	Rozdělení vozidel do kategorií.....	7
2.4.	Důvody rozlišení vozidel	8
2.4.1.	Silniční daň	8
2.4.2.	Cestovní náhrady.....	11
2.4.2.1.	Účtování cestovních náhrad	13
2.4.3.	Odpisy	14
2.4.3.1.	Účetní odpisy	14
2.4.3.2.	Daňové odpisy.....	15
2.4.3.3.	Mimořádné odpisy	17
2.4.3.4.	Pravidla pro daňové odpisování.....	17
2.4.3.5.	Možnost zvýšeného odpisu v prvním roce.....	17
2.4.3.6.	Porovnání daňových a účetních odpisů.....	17
2.4.3.7.	Účtování odpisů	18
2.4.4.	Technické zhodnocení.....	18
2.4.4.1.	Technické zhodnocení u finančního leasingu	19
2.4.4.2.	Odpisování technického zhodnocení.....	20
2.4.4.3.	Účtování technického zhodnocení	20
2.5.	Způsoby pořízení osobního automobilu.....	21
2.5.1.	Pořízení vozidla v hotovosti.....	21
2.5.2.	Pořízení vozidla na operativní leasing	23
2.5.3.	Pořízení vozidla na finanční leasing	24
2.5.4.	Pořízení vozidla na úvěr.....	26
3.	Účetní a daňové aspekty.....	27
3.1.	Směrná účtová osnova.....	27
3.2.	Zaúčtování vozidla nakoupeného v hotovosti.....	27
3.3.	Zaúčtování vozidla pořízeného na operativní leasing.....	29
3.4.	Zaúčtování vozidla pořízeného na finanční leasing	30
3.5.	Zaúčtování vozidla pořízeného na úvěr	33
4.	Praktická aplikace	35
4.1.	Výdaje a náklady při nákupu za hotové peníze.....	35
4.2.	Výdaje a náklady při operativním leasingu.....	37
4.3.	Výdaje a náklady při finančním leasingu	38
4.4.	Výdaje a náklady při financování úvěrem	41
4.5.	Srovnání jednotlivých způsobů pořízení.....	45
4.5.1.	Výhody a nevýhody při pořízení za hotové	45
4.5.2.	Výhody a nevýhody při operativním leasingu	46
4.5.3.	Výhody a nevýhody při finančním leasingu	46

4.5.4.	Výhody a nevýhody při pořízení na úvěr	47
5.	Závěr	48
	Seznam použité literatury	50

1. Úvod

Automobil, zvláště osobní, zaujímá mezi dlouhodobým hmotným majetkem zvláštní postavení. Struktura majetku různých společností je silně závislá na předmětu podnikání, prakticky všechny společnosti však mají jedno společné – i přes zavádění pokrokových informačních technologií zůstává stále na prvním místě osobní kontakt s podnikateli, pracovníky, manažery, zákazníky, vlastníky investory a širokou veřejností, který vyvolává i příslušné mobility, proto v různé míře používají k podnikatelským účelům osobní automobil. Vozidlo je tedy v dnešní době nepostradatelným výrobním prostředkem většiny poplatníků.

Způsob pořízení vozidla jako např. koupí za hotové peníze, či formou operativního pronájmu nebo finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci, či formou úvěru, je pro podnikající subjekt důležitý z důvodu stanovení vstupní ceny pro účetní a daňové účely a pro uplatnění výdajů spojených s pořízením. Každý podnikající subjekt musí znát jaké jsou účetní a daňové dopady při pořízení a využívání automobilu. Je také třeba využívat potřebných zákonů jako občanský či obchodní zákoník, zákon o daních z příjmů a zákoník práce.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaký způsob pořízení je pro podnikající subjekt nejvýhodnější. Optimální způsob zjišťuji především z pohledu výdajů, které společnost vynaloží při jednotlivých možnostech pořízení, a z pohledu nákladů, které si může podnikající subjekt zahrnout jako daňově uznatelný náklad.

V první části bakalářské práce se zaměřuji na nejčastější způsoby pořízení osobního automobilu v podnikání. Jaké práva a povinnosti podnikajícímu subjektu vznikají jednak při pořízení a jednak při používání vozidla.

Druhá část je zaměřena na stanovení vstupní ceny pro účetní a daňové účely. Zaúčtování účetních operací při jednotlivých způsobech pořízení osobního automobilu a stanovení nákladů, které jsou daňově uznatelné.

V poslední části se zaměřuji na vyčíslení celkových výdajů a nákladů, které společnosti vzniknou při pořízení, a srovnání jednotlivých možností pořízení.

2. Teoretické aspekty pořízení osobního automobilu

2.1. Základní pojmy

V zákoně č. 56/2001 Sb., o provozu vozidel na pozemních komunikacích, nalezneme několik užitečných pojmů v souvislosti s používáním automobilů. Jsou to tyto následující:

Silniční vozidlo – je motorové nebo nemotorové vozidlo, které je vyrobené za účelem provozu na pozemních komunikacích pro přepravu osob, zvířat nebo věcí.

Přípojně vozidlo – je silniční nemotorové vozidlo určené k tažení jiným vozidlem, s nímž je spojeno do soupravy.

Zvláštní vozidlo – je vozidlo vyrobené k jiným účelům než k provozu na pozemních komunikacích, které může být při splnění podmínek stanovených tímto zákonem k provozu na pozemních komunikacích schváleno.

Kategorie vozidla – je skupina vozidel, která mají stejné technické podmínky stanovené prováděcím právním předpisem.

2.2. Rozlišení vozidel podle druhů

Vozidla se rozdělují na jednotlivé druhy a kategorie. V ustanovení § 3 zákona o provozu vozidel na pozemních komunikacích jsou vymezená vozidla rozdělená podle druhů. Základní rozdělení vozidel na jednotlivé kategorie je potom uvedeno v příloze k výše uvedenému zákonu.

Silniční vozidla se rozdělují na tyto základní druhy:

- a) motocykly,
- b) osobní automobily,
- c) autobusy,
- d) nákladní automobily,
- e) speciální vozidla,
- f) přípojná vozidla,
- g) ostatní silniční vozidla.

Zvláštní vozidla se rozdělují na tyto základní druhy:

- a) zemědělské nebo lesnické traktory a jejich přípojná vozidla,
- b) pracovní stroje samojízdné,
- c) pracovní stroje přípojně,
- d) nemotorové pracovní stroje nebo nemotorová vozidla tažená nebo tlačena pěšky jdoucí osobou,
- e) vozíky pro invalidy s ručním nebo motorickým pohonem, pokud jejich šířka nebo délka nepřesahuje jeden metr, jejich konstrukční rychlost nepřevyšuje 6 km/hod. nebo jejich maximální přípustná hmotnost nepřevyšuje 450 kg,
- f) pro účely tohoto zákona se zvláštním vozidlem rozumí i mobilní stroj, průmyslové zařízení schopné přepravy nebo vozidlo bez karoserie, ve kterých je zabudován spalovací motor.

2.3. Rozdělení vozidel do kategorií

Základní kategorie vozidel:

Tabulka 2.1. rozdělení kategorie L

Kategorie L – motorová vozidla, zpravidla s méně než 4 koly			
Mopedy	dvoukolové mopedy	tříkolové mopedy	lehké čtyřkolky
Motocykly	motocykly	motocykly s postranním vozíkem	
Motorové tříkolky	motorové tříkolky	čtyřkolky jiné než lehké tříkolky	
Motokolo	jízdní kolo s trvale zabudovaným motorem		

Tabulka 2.2. rozdělení kategorie M

Kategorie M – motorová vozidla mající nejméně 4 kola, používají se pro dopravu osob	
M1	vozidla, která mají nejvýše osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, nebo víceúčelová vozidla
M2	vozidla, která mají více než osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, a jejichž nejvyšší přípustná hmotnost nepřevyšuje 5 000 kg
M3	vozidla, která mají více než osm míst k přepravě osob, kromě místa řidiče, a jejichž nejvyšší přípustná hmotnost převyšuje 5 000 kg

Tabulka 2.3. rozdělení kategorie N

Kategorie N – motorová vozidla mající nejméně 4 kola, používají se pro dopravu nákladů	
N1	vozidlo, jehož nejvyšší přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg
N2	vozidlo, jehož nejvyšší přípustná hmotnost převyšuje 3 500 kg, avšak nepřevyšuje 12 000 kg
N3	vozidlo, jehož nejvyšší přípustná hmotnost převyšuje 12 000 kg

Tabulka 2.4. ostatní kategorie [1, 14]

Kategorie O	Přípojná vozidla
Kategorie T	Traktory zemědělské nebo lesnické
Kategorie S	Pracovní stroje
Kategorie R	Ostatní vozidla, která nelze zařadí do výše uvedených kategorií

2.4. Důvody rozlišení vozidel

2.4.1. Silniční daň

V první řadě je druh vozidla rozhodný pro stanovení, zda je toto vozidlo předmětem silniční daně či nikoliv. V případě, že vozidlo je předmětem daně silniční, je u osobních vozidel základem daně podle § 5 zákona o dani silniční zdvihový objem motoru v cm^3 s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon. U ostatních vozidel, která jsou předmětem silniční daně, je potom základem daně součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů, popřípadě (dále jen “popř.”) největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.

Silniční vozidla musí vždy plnit současně dvě rozhodné skutečnosti uvedené v § 2 odst. 1 zákona o dani silniční. První skutečností je, že silniční vozidla jsou zapsána v registru silničních vozidel a těmto vozidlům je přidělena státní poznávací značka (dále jen “SPZ”). Druhá skutečnost spočívá v tom, že silniční vozidla musí být používána nebo určena k podnikání nebo k jiné samostatně výdělečné činnosti, nebo používána v přímé souvislosti s podnikáním nebo jinou samostatnou výdělečnou činností nebo musí být používána k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů podle zvláštního právního předpisu. Silniční vozidla nejsou zvláštní vozidla jako například (dále jen “např.”) zemědělské nebo lesnické traktory a jejich přípojná vozidla, pracovní stroje samojízdné,

pracovní stroje přípojně a podobně (dále jen “apod.”). Na zvláštní vozidla se právní úprava silniční daně nevztahuje.

Poplatníkem daně silniční je podle § 4 zákona o dani silniční:

- provozovatel vozidla registrovaného v ČR v registru vozidel a je zapsán v technickém průkazu,
- poplatníkem je rovněž zaměstnavatel, který schválil pracovní cesty svých zaměstnanců s použitím osobního automobilu, případně (dále jen “příp.”) i s přívěsem k němu, a za pracovní cestu uskutečněnou osobním automobilem je vyplácena zaměstnanci cestovní náhrada, pokud daňová povinnost nevznikla již samotnému provozovateli osobního automobilu,
- osoba, která užívá vozidlo evidované v zahraniční na území České republiky (dále jen “ČR”) nebo vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána jako provozovatel osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena, anebo vozidlo, jehož provozovatel je odhlášen z registru vozidel,
- osoba, která užívá vozidlo evidované a určené jako státní mobilizační rezerva,
- stálá provozovna nebo jiná organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.

Základ daně podle § 5 zákona o dani silniční se zjišťuje z technických dokladů k vozidlu, a to u všech silničních vozidel, která jsou předmětem daně. U osobních automobilů je základem daně zdvihový objem motoru v cm^3 . V zákoně o dani silniční podle § 6 odst. 1 jsou stanovené roční sazby daně pro osobní automobily.

Tabulka 2.5. sazeb daně silniční

Zdvihový objem motoru v cm³	Sazba daně
do 800 cm ³	1 200 Kč
nad 800 do 1 250 cm ³	1 800 Kč
nad 1250 do 1500 cm ³	2 400 Kč
nad 1 500 do 2 000 cm ³	3 000 Kč
nad 2 000 do 3 000 cm ³	3 600 Kč
nad 3 000 cm ³	4 200 Kč

Základ daně pro silniční daň se zjišťuje samostatně za každé silniční vozidlo, to znamená (dále jen “tzn.”) samostatně i za vozidlo přípojně. V ustanovení § 6 odst. 4 je také stanovena denní sazba daně ve výši 25 Kč pro osobní automobily a pro jejich přívěsy. Tuto sazbu však může využít pouze zaměstnavatel, který platí daň za osobní automobil použitý zaměstnancem k pracovní cestě. Denní sazbu nemůže použít podnikatel, který užívá vozidla k zajištění svých podnikatelských aktivit. Poplatník – zaměstnavatel se však může rozhodnout, zda využije denní sazbu nebo je pro něj výhodnější platit daň ve výši 1/12 příslušné roční sazby za každý kalendářní měsíc. Volba způsobu výpočtu silniční daně je potom závazná pro každé jednotlivé vozidlo po celé zdaňovací období.

Poplatník daně silniční je také povinen platit zálohy na daň, které jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince. Zálohy se pak vypočtou jako 1/12 příslušné roční sazby daně za každý kalendářní měsíc.

Daňové přiznání k dani silniční se podává po uplynutí zdaňovacího období nejpozději do 31. ledna následujícího kalendářního roku.

MD	531 – Silniční daň	D
	1. 50 000	
MD	345 – ostatní daně a poplatky	D
	2. 50 000	1. 50 000
MD	221 - BÚ	D
	2. 50 000	

Rozlišení vozidel podle druhu je důležité v případě vykonání pracovní cesty vozidlem, které zaměstnanci neposkytl zaměstnavatel. V případě pracovní cesty vykonávané osobním automobilem, popř. jednostopým vozidlem či tříkolkou, má zaměstnanec nárok na sazbu základní náhrady podle platné vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí. Pokud je pracovní cesta vykonávána nákladním automobilem či autobusem, dohodne výši této sazby zaměstnavatel se zaměstnancem.

Nový zákoník práce upravuje poskytování náhrad cestovních výdajů, které vzniknou při výkonu práce v případě:

- 11

- fyzických osob vyslaných na zahraniční pracovní cestu konanou na základě dohod o vzájemné výměně zaměstnanců.

Cestovními výdaji, za které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady, se rozumí výdaje, jež vzniknou při pracovní cestě, cestě mimo pravidelné pracoviště, cestě v souvislosti s mimořádným výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště, přeložení, přijetí do zaměstnání v pracovním poměru a výkonu práce v zahraničí.

Pracovní cesta je vymezena jako časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce v pracovní smlouvě. Zvláště je vymezena zahraniční pracovní cesta, kterou se rozumí cesta konaná mimo území České republiky. Doba přechodu státní hranice ČR nebo doba odletu a příletu letadla při letecké přepravě, je dobou rozhodnou pro vznik práva zaměstnance na náhradu cestovních výdajů v cizí měně.

Pro účely poskytování cestovních náhrad platí, že za samostatnou pracovní cestu se vždy považuje každý výjezd z místa pravidelného pracoviště do místa výkonu práce a pak následný návrat zpět do místa pravidelného pracoviště. Jednotlivé výjezdy na pracovní cestu nelze z hlediska poskytování pracovních náhrad počítat, tzn. že každá pracovní cesta se z hlediska výše jednotlivých cestovních náhrad posuzuje vždy samostatně. Doba trvání pracovní cesty je doba od okamžiku nástupu na pracovní cestu v zaměstnavatelem určeném místě, až do doby návratu z pracovní cesty včetně doby výkonu práce v místě výkonu práce. Místo nástupu a ukončení pracovní cesty je nutno stanovit jednoznačně, např. adresou bydliště či pobytu, příp. jiným způsobem.

Při vyslání zaměstnance na pracovní cestu platí, že dobu a místo nástupu na pracovní cestu, také místo plnění pracovních úkolů, způsob dopravy a ubytování, datum a místo ukončení cesty určuje předem písemně zaměstnavatel. V průběhu pracovní cesty zaměstnanec vykonává řádně stanovené pracovní doby zaměstnavatelem stanovenou práci, anebo část této pracovní doby tráví jiným způsobem, tzn. cestováním, čekáním na dopravní prostředek atd. Doba, po kterou se zaměstnanec nemůže věnovat své práci, se v takovém případě považuje za tzv. dobu překážky v práci na straně zaměstnavatele, přičemž během této doby nelze krátit mzdu zaměstnance.

Příkaz k vykonání pracovní cesty dává zaměstnanci zaměstnavatel a současně stanoví i způsob dopravy. Využívá se k tomu tiskopisu cestovních příkazů, na nichž je vyhrazeno

místo k vepsání stanoveného dopravního prostředku. Pro stanovení výše cestovních náhrad je významný nejen druh vozidla, ale také cena pohonných hmot.

Zaměstnanci vyslanému na pracovní cestu vzniká v okamžiku jeho vyslání zákonný nárok na cestovní náhrady podle § 156 zákoníku práce a sice:

- a) náhradu jízdních výdajů,
- b) náhradu výdajů za ubytování,
- c) náhradu nutných vedlejších výdajů,
- d) náhradu zvýšených stravovacích výdajů (stravné),
- e) náhradu jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny do místa trvalého nebo mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem předem dohodnutého pobytu rodiny. [9]

Tabulka 2.6. sazby náhrad za používání motorových vozidel [16]

Období	Osobní silniční motorová vozidla
2010	3,90 Kč/km
2009	3,90 Kč/km
2008	4,10 Kč/km
2007	3,80 Kč/km
2006	3,80 Kč/km
2005	3,80 Kč/km
2004	3,50 Kč/km
2003	3,40 Kč/km
2002	3,40 Kč/km
2001	3,30 Kč/km

2.4.2.1. Účtování cestovních náhrad

Firma účtuje o cestovních náhradách jako o nákladech vynaložených v souvislosti s podnikáním nebo je vykazuje pro daňové účely. Pro výdaje vzniklé v souvislosti s uskutečňováním pracovních cest vyhrazen samostatný nákladový účet 512 – Cestovné. V podnicích, které poskytují zaměstnancům např. navýšené stravné o určité procento nebo náhradu za čas strávený na pracovní cestě, který zasahuje do volna zaměstnance, je nutno vést samostatný analytický účet, na němž budou vedeny tyto daňově neuznatelné náklady.

2.4.3. Odpisy

Správné rozlišení druhu vozidla je důležité pro zatřídění vozidla do příslušné odpisové skupiny podle zákona o daních z příjmů (dále jen “ZDP”), pokud je má podnikatel zahrnuté v obchodním majetku a tím i pro stanovení délky odpisování vozidla.

Dlouhodobý hmotný majetek se při užívání opotřebovává a tak jeho hodnota postupně přechází do hodnoty nových výrobků nebo jiných výkonů.

Opotřebení dlouhodobého majetku je:

- fyzické – vzniká v důsledku užívání,
- morální – vzniká v důsledku zaostávání po technické stránce, tím dlouhodobý majetek ztrácí svou hodnotu.

Peněžní částce vyjadřující opotřebení dlouhodobého majetku za jedno účetní období říkáme odpisy dlouhodobého majetku. Úhrn odpisů za celou dobu užívání dlouhodobého majetku představují oprávky. Odečteme-li oprávky od pořizovací ceny dlouhodobého majetku, zjistíme zůstatkovou cenu.

Velkou pozornost je třeba věnovat výpočtu odpisů, protože částka odpisů ovlivňuje jednak náklady a tím i hospodářský výsledek a jednak ovlivňuje výši majetku. Rozeznáváme odpisy účetní a daňové.

2.4.3.1. Účetní odpisy

Účetní odpisy si stanoví účetní jednotka sama na základě odpisového plánu pro potřeby co nejreálnějšího vyjádření nákladů na straně jedné a ocenění majetku na straně druhé. Způsob výpočtu a provádění odpisů musí být v souladu s fyzickým a morálním opotřebením majetku. Výpočet se řídí zákonem o účetnictví. Do nákladů se účtují vždy jen účetní odpisy. Doba odpisování není účetními předpisy stanovena, ale nesmí být kratší než jeden rok, protože doba použitelnosti dlouhodobého majetku je delší než 1 rok a účetní odpisy musí jeho životnost zohledňovat. Maximální doba odpisování majetku zpravidla není stanovena. Sazby účetních odpisů si stanoví účetní jednotka sama, např. podle předpokládané doby použitelnosti majetku nebo podle objemu výkonů, který určuje životnost majetku.

Tabulka 2.7. sazba účetních odpisů

Podle předpokládané doby použitelnosti majetku		
rovnoměrné	ROS =	100/doba použitelnosti
	Roční odpis =	Vstupní cena/100 x ROS
zrychlené	progresivní	Účetní jednotka si stanoví roční odpisové sazby sama, v prvním roce je sazba nejnižší a pak sazby stoupají, např. první rok 12 %, druhý rok 38 %, třetí rok 50 %
	degresivní	Účetní jednotka si stanoví v prvním roce vyšší sazbu a v dalších letech ji snižuje, např. první rok 50 %, druhý rok 38 %, třetí rok 12 %

Účetní jednotka má povinnost počítat a účtovat účetní odpisy každý měsíc. Při pořízení majetku se odpisy počítají a účtují od následujícího měsíce po měsíci, ve kterém byl majetek pořízen. Při vyřazení majetku se účetní odpisy počítají a účtují včetně měsíce vyřazení.

Tabulka 2.8. sazba účetních odpisů

Z hlediska výkonu	
Odpis na jednotku výkonu =	Vstupní cena/výkon za celou dobu upotřebitelnosti
Roční odpis =	Výkon v daném roce x odpis na jednotku výkonu

U odpisu z hlediska výkonu se vychází z předem stanovené výše výkonů (např. u dopravních prostředků z celkového počtu předpokládaných ujetých kilometrů za dobu životnosti auta). V jednotlivých účetních obdobích se vypočítávají odpisy tak, že skutečný počet ujetých kilometrů se násobí podílem pořizovací ceny na předpokládaný počet kilometrů. Při odpisování majetku podle výkonu si nejdříve určíme výkon za celou dobu upotřebitelnosti dlouhodobého majetku. Poté stanovíme odpisy na jednotku výkonu a nakonec roční odpis.

2.4.3.2. Daňové odpisy

Daňové odpisy vycházejí ze ZDP. Tento daňový zákon stanoví pravidla pro výpočet odpisů, které může účetní jednotka uplatnit jako daňově uznatelný náklad. V prvním roce odpisování zařadí účetní jednotka hmotný majetek do příslušné odpisové skupiny uvedené v příloze k ZDP. Každá odpisová skupina má určitou dobu odpisování podle § 30 ZDP.

Tabulka 2.9. odpisových skupin a počet let

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Účetní jednotka si může v případě daňových odpisů zvolit způsob odepisování.

Tabulka 2.10. výpočtu daňových odpisů

Daňové odpisy		
rovnoměrné	Roční odpis =	Vstupní cena/100 x ROS
zrychlené	Roční odpis v prvním roce =	Vstupní cena/koefficient v prvním roce
	Roční odpis v dalších letech =	2 x zůstatková cena/koefficient v dalších letech – počet let dosavadního odepisování

Vysvětlivky:

ROS – roční odpisová sazba

RO – roční odpis

V případě rovnoměrného odpisování je každé odpisové skupině přiřazena roční odpisová sazba podle § 31 ZDP jak v prvním roce, tak v dalších letech. Roční odpisy jsou po celou dobu odpisování shodné s výjimkou prvního roku odpisování.

Při zrychleném odpisování nedochází ke zkrácení doby odpisování, ale na začátku odpisování zahrnujeme do výdajů vyšší částky, ke konci odpisování naopak nižší částky ve srovnání s rovnoměrným odpisováním, základem pro výpočet zrychlených odpisů jsou tak zvané (dále jen “tzv.”) koeficienty, které jsou přiřazeny jednotlivým odpisovým skupinám pro první rok a další roky podle § 32 ZDP.

2.4.3.3. Mimořádné odpisy

V rámci protikrizového balíčku má firma možnost uplatnit mimořádné odpisy, a to u hmotného majetku, který je zařazený do druhé odpisové skupiny a který je pořízen v období od 1. ledna 2009 do 30. června 2010. Poplatník, který je prvním vlastníkem majetku, může tento majetek odepsat bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 24 měsíců, přitom za prvních 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do výše 60 % pořizovací ceny hmotného majetku a za dalších bezprostředně následujících 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do výše 40 % pořizovací ceny majetku.

Odpisy se stanoví s přesností na celé měsíce. Poplatník má povinnost zahájit odpisování počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

2.4.3.4. Pravidla pro daňové odpisování

Odpisuje se dlouhodobý majetek, který byl zařazen do užívání. Dlouhodobý majetek se odpisuje nejvýše do pořizovací ceny, tzn. součet uplatněných odpisů nesmí být vyšší než pořizovací cena. Daňové odpisy se vyjadřují pouze jako roční, nezohledňují se části roku. Odpisy není účetní jednotka povinna uplatnit – je to její právo a nikoliv povinnost. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

2.4.3.5. Možnost zvýšeného odpisu v prvním roce

ZDP umožňuje zvýšit odpis v prvním roce u vybraných druhů majetku o 10 %, 15 %, 20 % vstupní ceny, v dalších letech se pak částky odpisů naopak sníží. Lze to umožnit u rovnoměrného i zrychleného odpisování, pouze však jen u dlouhodobého hmotného majetku zařazeného v odpisových skupinách 1 až 3, pokud je účetní jednotka prvním vlastníkem. Nelze uplatnit u osobních automobilů.

2.4.3.6. Porovnání daňových a účetních odpisů

Podle ZDP jsou účetní odpisy daňově uznatelným nákladem jen do výše daňových odpisů. Pokud jsou účetní odpisy ve vyšší hodnotě než daňové odpisy, pak rozdíl bude připočitatelnou položkou k účetnímu hospodářskému výsledku, protože jsme účetně

zaúčtovali více, než nám povoluje zákon. V případě, kdy účetní odpisy jsou v nižší hodnotě než daňové odpisy, pak rozdíl bude odpočitatelnou položkou k účetnímu hospodářskému výsledku.

2.4.3.7. Účtování odpisů

Vypočtené odpisy dlouhodobého hmotného majetku jsou pro účetní jednotku nákladem (vyjadřují postupnou spotřebu tohoto majetku) účtovaným na účtu 551 - Odpisy dlouhodobého hmotného majetku na straně Má Dáti. Současně odpisy snižují pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku, a to nepřímo pomocí příslušného účtu 08. - Oprávek na straně Dal. Účet 08. - Oprávky je opravným účtem k příslušnému účtu dlouhodobého hmotného majetku. [3, 6, 12]

MD	551 – Odpisy dlouhodobého hmotného majetku	D	MD	08. – Oprávky	D
	1. 160 000				2. 160 000

2.4.4. Technické zhodnocení

Technickým zhodnocením u hmotného majetku se rozumí výdaje na nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého hmotného majetku v úhrnu ve zdaňovacím období částku 40 000 Kč. Pokud zásah do majetku nespadá do žádné z těchto alternativ, pak nevznikne technické zhodnocení. Technickým zhodnocením také nejsou výdaje, mající za následek vznik nového samostatného majetku. V případě, kdy výdaje na nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace nepřevýší částku 40 000 Kč, jedná se taktéž o technické zhodnocení. Poplatník se může rozhodnout, zda jde o technické zhodnocení anebo zda jde o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle § 24 ZDP.

U automobilů je většina úprav v ceně do 40 000 Kč, ale je třeba sledovat, zda součet za jedno zdaňovací období nepřesáhne limit 40 000 Kč.

Tabulka 2.11. technického zhodnocení u automobilu

Úpravy automobilu mající charakter technického zhodnocení	
Autoradio	Jde o rozšíření vybavenosti
Střešní okno	Jde o rozšíření vybavenosti
Katalyzátor	Jde o změnu technických parametrů
Závěsné zařízení	Jde o rozšíření vybavenosti a použitelnosti

Tabulka 2.12. úprav, který nejsou technickým zhodnocením

U automobilu není technickým zhodnocením	
Zimní pneumatiky	Jde o náhradní díly, daňově uznatelný náklad
Potahy na sedadla	Jde o samostatný spotřební materiál, daňově uznatelný náklad
Zimní řetězy	Jde o samostatný spotřební materiál, daňově uznatelný náklad

Při prokazování technického zhodnocení u hmotného majetku může být důkazním prostředkem:

- nabývací listiny, technický popis, účetní dokumenty, listinné doklady vyhotovené správcem daně, odborné posudky, výpovědi, video či fotodokumentace,
- tzv. velký technický průkaz u motorových vozidel,
- prohlášení o shodě, certifikáty výrobků, protokoly o hodnocení určených stavebních výrobků.

2.4.4.1. Technické zhodnocení u finančního leasingu

Pokud leasingový nájemce provede změnu předmětu leasingu, pak vynaložené výdaje jsou za podmínky § 33 ZDP technickým zhodnocením, které je samostatným hmotným majetkem. Nájemce může pak jím provedené technické zhodnocení odepisovat podle § 28 odst. 3 ZDP. Platí, že technické zhodnocení zatřídí do odpisové skupiny, ve které je zatříděn pronajatý hmotný majetek a odepisuje rovnoměrně či zrychleně, bez ohledu na použitou metodu u vlastníka.

Při odkupu předmětu finančního leasingu zvýší leasingový nájemce o pořizovací cenu odkoupeného majetku vstupní (zůstatkovou) cenu již odpisovaného technického zhodnocení v tom zdaňovacím období, kdy je majetek odkoupen, a pokračuje v započatém odpisování.

2.4.4.2. Odpisování technického zhodnocení

Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu a zároveň u majetku odpisovaného zrychleně i zůstatkovou cenu zhodnoceného majetku.

Při rovnoměrném odpisování se ze zvýšené vstupní ceny hmotného majetku stanoví odpisy ve výši jedné setiny součinu jeho zvýšené vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby platné pro zvýšenou vstupní cenu. Při zrychleném odpisování majetku zvýšeného o jeho technické zhodnocení se odpisy stanoví v roce zvýšení zůstatkové ceny jako podíl dvojnásobku zvýšené zůstatkové ceny majetku a přiřazeného koeficientu zrychleného odpisování platného pro zvýšenou zůstatkovou cenu, v dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem platným pro zvýšenou zůstatkovou cenu a počtem let, po které byl odpisován ze zvýšené zůstatkové ceny.

Výhodnější je technicky zhodnocovat majetek odpisovaný rovnoměrně, protože odpisy po technickém zhodnocení jsou vyšší než v případě zrychleného odpisování a doba odpisování se neprodlužuje. V případě technického zhodnocení majetku, který je odpisován zrychleně, mohou být odpisy zhodnoceného majetku nižší, než by byly bez technického zhodnocení tohoto majetku.

2.4.4.3. Účtování technického zhodnocení

Technické zhodnocení zvýší pořizovací cenu dlouhodobého majetku, na němž je technické zhodnocení prováděno, tj. zvýšení cen na účtech účtových skupin 01, 02. [6, 10]

Příklad č. 2

Poplatník zakoupil v květnu roku 2009 osobní automobil, který ve stejném měsíci vložil do obchodního majetku. Cena automobilu byla 400 000 Kč. V červnu roku 2009 pořídil klimatizaci za 50 000 Kč.

MD	022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	D	MD	211 - Pokladna	D
	50 000			50 000	

Pokud jsou výdaje na nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukci a modernizaci do částky 40 000 Kč, lze je účtovat přímo do nákladů, a to na účty 548 u hmotného majetku.

Příklad č. 3

Poplatník zakoupil v květnu roku 2009 osobní automobil, který ve stejném měsíci vložil do obchodního majetku. Cena automobilu byla 400 000 Kč. V červnu roku 2009 pořídil klimatizaci za 35 000 Kč.

MD	548 – Ostatní provozní náklady	D	MD	211 - Pokladna	D
	35 000				35 000

2.5. Způsoby pořízení osobního automobilu

Existuje několik způsobů pořízení osobního automobilu. V této kapitole je okruh zúžen pouze na vybrané způsoby, které jsou v praxi používány nejčastěji. Bude zde popsána možnost pořídit automobil za hotové peníze, formou operativního leasingu, pak následně formou finančního leasingu s následnou koupí automobilu a v neposlední řadě formou úvěru.

2.5.1. Pořízení vozidla v hotovosti

Koupi vozidla lze uskutečnit na základě smlouvy uzavřené podle obchodního nebo občanského zákoníku a to jako koupi vozidla nového nebo již provozovaného. Vozidlo lze koupit v tuzemsku nebo v zahraničí, od obchodní společnosti či jiné právnické osoby, od fyzické osoby - podnikatele i občana nepodnikajícího. Při sjednávání příslušné smlouvy musí firma postupovat v souladu s obchodním a občanským zákoníkem.

Nákup automobilu se provádí na základě kupní smlouvy. Kupní smlouvu uzavírají podnikatelské subjekty, příp. podnikatelský a jiný subjekt. Touto smlouvou jsou spojena určitá práva a povinnosti, kdy prodávající má povinnost dodat kupujícímu konkrétní vozidlo,

příp. vozidlo určené jeho druhem a počtem kusů, předat doklady od vozidla a převést na kupujícího vlastnické právo. Kupující má povinnost zaplatit kupní cenu.

Významnou náležitostí kupní smlouvy je sjednání ceny anebo způsobu jejího stanovení. Pokud cena nebo způsob jejího stanovení není sjednán, má prodávající nárok na úhradu ceny obvyklé. Pokud v kupní smlouvě není jednoznačně uvedeno, že sjednaná cena je bez DPH, je touto cenou vždy cena včetně DPH. Obsahem kupní smlouvy by měla být další důležitá ustanovení, např. dodací lhůta a platební podmínky, odpovědnost za vady, splatnost kupní ceny, záruční doba apod. Ve smlouvě je také možné sjednat i další podmínky. Pokud není smlouvou sjednáno jinak, přechází vlastnictví k vozidlu dnem převzetí vozidla kupujícím.

Kupující – právnická osoba provede v případě pořízení nového i provozovaného vozidla jeho zaúčtování do majetku a ocení vozidlo pro účely jeho účetního a daňového odpisování. Oceněním je pro účely účetnictví cena pořizovací. Tato cena je také základem pro stanovení vstupní ceny pro daňové účely.

Při koupi již provozovaného vozidla je doporučeno zejména:

1. Ověřit totožnost prodávajícího a ověřit také, zda konkrétní osoba má pověření za prodávajícího skutečně o prodeji vozidla jednat.
2. Požádat prodávajícího o možnost nahlédnutí do dokladu, na jehož podkladě prodávající vozidlo pořídil, a to nejen z důvodu ověření, zda prodávající je vlastníkem vozidla, ale také pro zjištění, jak dlouho byl jeho vlastníkem, kdo byl jeho předchozím vlastníkem, pro jaké účely bylo vozidlo používáno apod., neboť i z těchto údajů lze usuzovat, jaký je technický stav vozidla.
3. Ověřit, zda číslo SPZ, karoserie a motoru vozidla je shodné se zápisem v technickém průkazu.
4. Ověřit, zda na vozidlo není zřízeno zástavní právo.
5. Sepsat kupní smlouvu podle výše uvedených pravidel, zejména uvést úplné označení prodávajícího a kupujícího, identifikační znaky vozidla, sjednat kupní cenu, a termín její úhrady, způsob a termín předání vozidla a příslušných dokladů, uvést podrobně technický stav vozidla, sjednat rozsah a dobu záruky, apod.
6. Při převzetí vozidla převzít také technický průkaz, potvrzení o zaplacení zákonného pojištění, poslední protokol o měření emisí a technické prohlídce.
7. Požádat okresní úřad o provedení změny vlastníka vozidla v registru silničních vozidel.

Součástí vstupní ceny jsou:

- cena pořízení, tj. cena uvedená v kupní smlouvě, přičemž není rozhodující termín její úhrady ani případný postup jejího splacení,
- náklady související s pořízením vozidla uhrazené do uvedení vozidla do užívání, jako například doprava, clo, správní poplatky (například poplatek za vydání SPZ), částka uhrazená za zprostředkování,
- technické zhodnocení vozidla provedené po zaevidování vozidla do majetku,
- DPH u neplátců DPH. [4, 5]

2.5.2. Pořízení vozidla na operativní leasing

Operativní leasing představuje takovou nájemní smlouvu, po jejímž ukončení nepřechází předmět nájmu do vlastnictví nájemce, ale vrací se zpět pronajímateli - vlastníkovi. Ten může předmět opětovně pronajmout. U operativního leasingu platí, že doba pronájmu je kratší než životnost pronajímané věci a během pronájmu se odepíše jen malá část z ceny majetku. Z nájemní smlouvy vyplývají určitá práva a povinnosti, jako tomu bylo u kupní smlouvy. Povinností pronajímatele je péče o daný předmět pronájmu. Veškeré manipulace s předmětem může nájemce provádět jen se souhlasem vlastníka. Nebezpečí škody na věci, běžná vlastnická rizika i investiční riziko nese při operativním leasingu zásadně leasingová společnost. Odpovídá za provozuschopnost předmětu leasingu a za dosahování dohodnutých provozních parametrů tohoto předmětu. Operativní leasing je vhodnou cestou především k užívání věcí, které podléhají prudkému technologickému rozvoji či módním trendům jako např. právě osobní automobil. Umožňuje pravidelnou obměnu potřebné věci. Zbavuje uživatele starostí s provozováním předmětu leasingu. Odpovídá za dodržování předpisů souvisejících s provozem předmětu leasingu a hradí daně i poplatky spojené s jeho vlastnictvím a provozem. Jde o komplexní službu. Uživatelé volí operativní leasing v případech, kdy nemají zájem na vlastnictví příslušného majetku a očekávají, že tento majetek bude udržován v bezchybném stavu leasingovou společností, byť i za cenu vyšších nákladů.

Operativní leasing je právně upraven občanským zákoníkem v ustanovení o nájemní smlouvě. Pokud dojde k prodeji najaté věci, která byla předmětem nájemní smlouvy, po jejím ukončení nájemci, uznává se nájemci nájemné do nákladů pouze v případě, že kupní cena nebude nižší než zůstatková cena, kterou by měla věc při odpisování podle zákona. [3, 4, 5]

2.5.3. Pořízení vozidla na finanční leasing

Finanční leasing je jednou z možných forem pořizování vozidla. Proti jiným způsobům financování má výhodu v tom, že jeho budoucí vlastník má vozidlo k použití pro své účely podstatně dříve, než uhradí celou hodnotu vozidla. Při dodržení podmínek ZDP je sjednané nájemné daňově uznatelným nákladem nájemce.

Finančním leasingem rozumíme pronájem, ve kterém veškerá práva a povinnosti pramenící z užívání zařízení přecházejí na nájemce. Pronajímatel zůstává právně vlastníkem majetku, vykazuje jej v rozvaze, nájemce eviduje předmět v podrozvahové evidenci.

Smlouvu o finančním leasingu řeší obchodní zákoník (ustanovení o koupi najaté věci) a musí být písemná. Nájem končí odkoupením osobního automobilu nájemcem za smluvní nebo zůstatkovou cenu.

Cena za leasing je cena, která je obvykle placena v pravidelných splátkách (buď měsíčních, čtvrtletních, pololetních, případně ročních). Leasingová cena placená nájemcem leasingové společnosti zahrnuje jednak postupené splátky, leasingovou marži pronajímatele a v neposlední řadě ostatní náklady pronajímatele spojené s pronajatým majetkem, které jsou v rámci leasingových splátek přesouvány na nájemce (např. úroky z úvěru, který si leasingová společnost bere na pořízení majetku, který pak pronajímá nájemci, příp. poplatky bance za vedení úvěrových účtů, a tak dále (dále jen “atd.”). Celková výše leasingové ceny je dána součtem jednotlivých leasingových splátek. V leasingových smlouvách se často objevuje tzv. leasingový koeficient, který udává, o kolik je vyšší leasingová cena pronajatého majetku oproti pořizovací ceně. Výše leasingového koeficientu tak na první pohled říká, jaký násobek pořizovací ceny pronajatého majetku zaplatí nájemce pronajímateli za dobu trvání leasingové smlouvy, představuje tedy základní orientační měřítko pro zhodnocení nabídek jednotlivých leasingových společností.

Pro uzavření leasingové smlouvy je obvykle nutno mít k dispozici vybrané doklady, které leasingové společnosti pro uzavření smlouvy požadují. Nájemce uzavírající leasingové smlouvy lze rozdělit na tři samostatné skupiny:

1. Právnícké osoby.
2. Fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost.
3. Soukromé osoby (nevedou účetnictví ani daňovou evidenci).

V případě právnických osob je možné očekávat, že leasingové společnosti budou požadovat od zástupce právnické osoby především tyto dokumenty:

1. Ověřený výpis z obchodního rejstříku (příp. další potvrzení prokazující oprávnění zástupce právnické osoby k uzavření leasingové smlouvy).
2. Účetní závěrku minimálně za poslední rok, často je vyžadována i mezitímní účetní závěrka běžného účetního období.
3. Přiznání k DPH za několik posledních zdaňovacích období.
4. Výpisy z bankovního účtu.
5. Přehled o cash-flow.
6. Případně doklady o ručitelích – způsobu ručení.
7. Přehled o dalších závazcích společnosti.

Leasingová smlouva na pronájem vozidla by měla obsahovat zejména:

- přesnou identifikaci pronajímatele i nájemce,
- přesnou identifikaci pronajímatele vozidla (druh a typ vozidla, číslo karoserie a číslo motoru, rok výroby),
- technický stav vozidla v den jeho předání nájemci,
- výbavu vozidla,
- dobu, od kterého dne do kterého dne se smlouva sjednává,
- cenu vozidla, vstupní cenu vozidla evidovanou u pronajímatele,
- celkovou výši nájemného a co je v nájemném obsaženo,
- den předání vozidla nájemci,
- splátkový kalendář,
- způsob úhrady nájemného, včetně čísla účtu pronajímatele u banky,
- sankce při prodlení s placením nájemného (smluvní pokuta, úrok z prodlení),
- způsob uplatnění a odstranění vad na vozidle,
- kdo zajišťuje a hradí provádění údržby, oprav, technického zhodnocení,
- kdo zajišťuje provádění měření emisí a technických prohlídek vozidla,
- způsob úhrad zákonného a havarijního pojištění vozidla,
- způsob řešení úhrad škod na vozidle,
- postup při zničení, odcizení vozidla,

- kupní cenu vozidla po ukončení smlouvy,
- způsob a den přechodu vlastnického práva k vozidlu,
- podmínky a postup pro případné odstoupení, zrušení anebo předčasné ukončení smlouvy,
- datum sepsání smlouvy a podpisy oprávněných osob obou stran.

Součástí vstupní ceny jsou výdaje hrazené nájemcem, které podle účetních předpisů tvoří součást ocenění vozidla a které v souhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě převyšují 40 000 Kč (např. částka za zprostředkování uzavření leasingové smlouvy, poplatek za sepsání smlouvy, clo, dopravné, apod.). [3, 5, 8]

2.5.4. Pořízení vozidla na úvěr

Při pořízení na úvěr má společnost výhodu v tom, že nepotřebuje mít jako při pořízení za hotové peníze k dispozici volné finanční prostředky a automobil se oproti leasingu v okamžiku pořízení stává majetkem společnosti a tento majetek lze daňově odpisovat. Naopak nevýhodou oproti koupi za hotové je vynaložení dalších nákladů, jako jsou např. úroky z úvěru, poplatky spojené s vyřízením žádosti nebo poplatky za vedení úvěrových účtů. Další nevýhodou je, že u společnosti dochází k zadlužení, protože bankovní úvěry jsou cizím zdrojem pořízení dlouhodobého majetku a v rozvaze se objevují na straně pasiv.

Společnost se může rozhodnout, zda využije nabídky úvěru u banky, kde má veden běžný účet nebo zda porovná možnosti u jiných bankovních společností. Důležité je porovnat zejména úrokovou sazbu, roční procentní sazbu nákladů (dále jen “RPSN”) a také poplatky spojené s úvěrem. Taktéž banka před uzavřením úvěrové smlouvy prověřuje tzv. bonitu klienta, což je schopnost klienta splatit úvěr i s úrokem. Bonita se posuzuje podle finanční situace klienta, dále se posuzuje výše základního kapitálu a výše závazků. Podmínky, které musí žadatel o úvěr splňovat se liší podle konkrétní banky, u které žádá, např.: aby společnost nebyla v insolvenčním řízení, aby měla sídlo na území ČR, musí doložit daňové přiznání a výsledek hospodaření musí být v kladné hodnotě, apod. [2, 8]

3. Účetní a daňové aspekty

3.1. Směrná účtová osnova

Směrná účtová osnova pro účetní jednotky určuje uspořádání a označení účtových tříd a účtových skupin nebo i syntetických účtů pro účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Toto uspořádání musí zajistit sestavení účetní závěrky, protože na náplň směrné účtové osnovy pro podnikatele navazují v převážné míře jednotlivé řádky rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Směrná účtová osnova může pro vybrané účetní jednotky určit i uspořádání a označení analytických účtů a označení a uspořádání podrozvahových účtů.

Na podkladě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, ve kterém uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky za dané účetní období. Účetní jednotky sestavují účtový rozvrh pro každé účetní období.

Směrná účtová osnova stanovená v prováděcí vyhlášce k zákonu o účetnictví je postavena na dvou řadách účtů, tj. na rozvahových účtech a výsledkových, a na zvláštních závěrkových účtech v účtových skupinách 70 a 71, prostřednictvím kterých se uzavírají a otevírají účetní účty. Směrná účtová osnova je vnitřně členěna do 10 účtových tříd (0 až 9), které se dělí na maximálně 9 účtových skupin. Účtové třídy jsou označeny jednomístným číslicovým znakem (např. 0 - Dlouhodobý majetek), účtová skupina dvoustupňovým znakem (např. 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek). [15]

3.2. Zaúčtování vozidla nakoupeného v hotovosti

Při nákupu automobilu za hotové peníze společnosti vzniká závazek, který účtujeme na účtu 321 - Dodavatelé se souvztažným zápisem na účtu 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Firma také musí zaúčtovat DPH na příslušném účtu 343 – DPH se souvztažným zápisem na účtu 321 – Dodavatelé. Pokud společnosti vzniknou další náklady související s pořízením majetku, pak zaúčtuje opět na účet 042 – Nedokončený dlouhodobý majetek se souvztažným zápisem na účtu 321 – Dodavatelé. Poté podnik zařadí majetek do obchodního majetku na účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí a na účet 042 – Nedokončený dlouhodobý majetek na stranu Dal. Závazek, který vznikne

při pořízení automobilu, společnost uhradí z běžného účtu. Úhrada se zaúčtuje na účet 221 – Běžný účet a ve prospěch účtu 321 – Dodavatelé. V průběhu účetního období se zaúčtuje roční odpis automobilu na účet 551 – Odpisy dlouhodobé hmotného a nehmotného majetku se souvztažným zápisem na účtu 082 – Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí. [6]

Příklad č. 4 – nákup v hotovosti

Společnost TARA, společnost s ručením omezeným (dále jen “s. r. o.”), která je plátcem DPH, zakoupila od společnosti SOLO, s. r. o. v únoru roku 2010 osobní automobil. Pořizovací cena vozidla je 796 000 Kč. Ve vnitropodnikové směrnici rozhodla, že: dlouhodobý hmotný majetek se eviduje od částky 40 000 Kč, dlouhodobý hmotný majetek odepisuje rovnoměrně s výjimkou osobních aut, které odepisuje zrychleně. Osobní automobil byl zařazen do druhé odpisové skupiny, koeficient pro první rok je 5. Dále si firma stanovila, že daňové odpisy se rovnají účetním odpisům.

Tabulka 3.1. zaúčtování nákupu osobního automobilu

Číslo účetního případu	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Má dát	Dal
1.	FAP	Faktura od společnosti SOLO, s. r. o. za nákup osobního automobilu	796 000 159 200	042 343	321/1 321/1
2.	FAP	Faktura od společnosti TOPRA za montáž zabezpečovacího zařízení	4 000 800	042 343	321/2 321/2
3.	ID	Zařazení vozidla na majetkový účet	800 000	022	042
4.	VBÚ	Zaplacení faktury společnosti SOLO, s. r. o.	800 000	321/1	221
5.	VPD	Zaplacení společnosti TOPRA za montáž zabezpečovacího zařízení	4 000	321/2	211
6.	ID	Roční odpis osobního automobilu	160 000	551	082

3.3. Zaúčtování vozidla pořízeného na operativní leasing

Nájemce zařadí najatý majetek na účet podrozvahové evidence na účet 750 podle vnitřního předpisu a nájemné účtuje do nákladů na účet 518 - Ostatní služby. Při platbách nájemného předem nebo pozadu zúčtuje částky nájemného na účty 381 - Náklady příštích období nebo 383 – Výdaje příštích období.

Podle § 24 odst. 2 písm. h) ZDP je daňový náklad nájemné obecně, tzn. i při operativním leasingu, kdy najatý automobil nájemce odkupovat nebude. Při účtování o nájemném do nákladů musí být dodrženy účetní předpisy, tj. respektována věcná i časová souvislost mezi náklady a výnosy, a to bez ohledu na okamžik platby. V případě dodržení těchto podmínek je nájemné daňově uznatelným nákladem. [5, 7, 12]

Příklad č. 5 – operativní leasing

Společnost TARA, s. r. o., která je plátcem DPH, uzavřela leasingovou smlouvu v lednu roku 2010 se společností ALFA, s. r. o. o operativním pronájmu osobního automobilu na 5 let v pololetních splátkách. Pořizovací cena vozidla je 800 000 Kč. První pololetní nájemné bylo zaplaceno předem na 6 měsíců v lednu roku 2010, druhá splátka bude zaplacena v červnu roku 2010, atd.

Tabulka 3.2. zaúčtování operativního leasingu

Číslo účetního případu	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Má Dáti	Dal
První pololetí roku 2010					
1.	VBÚ	Úhrada nájemného z BÚ v lednu 2010 na 1. pololetí 2010	80 000 16 000	381 343	221 221
2.	ID	Zařazení vozidla do podrozvahové evidence	800 000	750	-
3.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, leden 2010	13 333	518	381
4.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, únor 2010	13 333	518	381
5.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, březen 2010	13 333	518	381
6.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, duben 2010	13 333	518	381

7.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, květen 2010	13 333	518	381
8.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, červen 2010	13 333	518	381
9.	FAP	Faktura přijatá na nájemné na 2. pololetí 2010	80 000 16 000	381 343	321 321
10.	VBÚ	Úhrada nájemného z BÚ	96 000	321	221
Druhé pololetí					
11.	ID	Rozpuštění nájemného v roce 2010, celkem 6x	13 333	518	381
12.	FAP	Faktura přijatá na nájemné na 1. pololetí roku 2011	80 000 16 000	381 343	321 321
13.	VBÚ	Úhrada nájemného z BÚ	96 000	321	221

Operace 1. až 10. se budou každý rok pravidelně opakovat. Splátky jsou zaokrouhleny na celé koruny matematicky.

3.4. Zaúčtování vozidla pořízeného na finanční leasing

Nájemce zařadí najatý automobil na účet podrozvahové evidence na účet 750 podle vnitřního předpisu a nájemné účtuje do nákladů. Při platbách nájemného předem nebo pozadu zúčtuje částky nájemného na účty 381 - Náklady příštích období nebo 383 - Výdaje příštích období. Nájemce dále zaúčtuje po skončení nájemní smlouvy pořízení najatého automobilu podle faktury pronajímatele. Fakturovaná cena je vstupní cenou a odpisovou základnou pro další odpisy nájemce.

Při ukončení leasingové smlouvy přechází vlastnictví předmětu leasingu na příjemce leasingu. Ten jej zachytí v účetnictví ve svých aktivech, a to podle výše zůstatkové hodnoty, za kterou je na něj předmět leasingu po ukončení smlouvy převeden. Pokud je převeden za nulovou zůstatkovou hodnotu, příjemce leasingu ho ocení ve svých aktivech reprodukční pořizovací cenou a zároveň souvztačně ve stejné výši jako opravku k tomuto aktivu.

Nájemné sjednané v leasingové smlouvě je daňově uznatelným nákladem nájemce pokud jde:

- o automobil – hmotný majetek, který lze podle ZDP odpisovat,
- doba nájmu vozidla zařazeného v odpisové skupině dvě trvá nejméně 54 měsíců, a
- po ukončení doby nájmu následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem, přitom kupní cena najatého vozidla není vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované

u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 ZDP k datu prodeje, a

- po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého vozidla zahrne společnost odkoupený majetek do svého obchodního majetku.

Při sepsání leasingové smlouvy by si měla společnost uvědomit zejména podmínku doby trvání leasingu a výši kupní ceny. Pokud společnost tuto skutečnost zjistí až po skončení pronájmu, musí zahrnout nájemné za předešlá zdaňovací období do základu daně za to zdaňovací období, ve kterém podmínky porušil. Tento postup je pro poplatníka výhodnější než podat dodatečné daňové přiznání za ta zdaňovací období, ve kterých nájemné uplatňoval.
[7, 8, 12]

Příklad č. 6 – finanční leasing

Společnost TARA, s. r. o., která je plátcem DPH, zakoupila 1. února roku 2010 od leasingové společnosti AUTOLEASING, akciová společnost (dále jen “a. s.”) osobní automobil. Leasingová cena vozidla je 800 000 Kč bez DPH (DPH 20 % činí 160 000 Kč). První zvýšená splátka činila 20 % z leasingové ceny a byla zaplacená v únoru roku 2010. Doba pronájmu trvá 5 let. Vozidlo bude spláceno formou anuitních pololetních splátek. První splátka bude zaplacená 31. května roku 2010. Leasingová společnost požaduje výnos 15 % p. a.. Odkupní cena automobilu po skončení pronájmu byla dohodnuta na 1 000 Kč.

V případě finančního leasingu je nutno provést správné časové rozlišení na příslušná zdaňovací období. Používáme proto účet 381- Náklady příštích období.

Tabulka 3.3. zaúčtování finančního leasingu pro rok 2010

Číslo účetního případu	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Má dáti	Dal
První pololetí:					
1.	ID	Zařazení do podrozvahové evidence	800 000	750	-
2.	FAP	Faktura od společnosti Autoleasing, a.s. na 1. zvýšenou splátku os. automobilu	160 000 32 000	381 343	321 321
3.	ID	Předpis pololetní leasingové splátky na 2. pololetí roku 2010	93 239 18 648	381 343	379 379
4.	VBÚ	Zaplacení pololetní splátky	111 887	379	221
5.	ID	Převo poměrné části nájemného do nákladů (celkové nájemné za dobu trvání leasingu činí $(10 \times 93\,239) + 160\,000 = 109\,390$ Kč, doba nájmu je 60 měsíců, daňově uznatelné nájemné na jeden měsíc trvání leasingového vztahu $= 109\,390/60 = 18\,207$ Kč, v roce 2010 nájem trvá 11 měsíců, čili daňově uznatelné nájemné za rok 2010 činí $11 \times 18\,207 = 200\,277$ Kč)	200 277	518	381
Druhé pololetí:					
6.	ID	Předpis pololetní leasingové splátky na 1. pololetí roku 2011	93 239 18 648	381 343	379 379
7.	VBÚ	Zaplacení 2. pololetní splátky	111 887	379	221
8.	ID	Převod poměrné části nájemného do nákladů roku 2011 ($12 \times 18\,207$ Kč = 218 484 Kč)	218 484	518	381

Operace č. 3., 4. a 5. respektive 6., 7. a 8. se budou pravidelně pololetně opakovat až do skončení smlouvy o pronájmu. DPH a splátky jsou zaokrouhleny na celé koruny matematicky.

Tabulka 3.4. ukončení leasingové smlouvy

Číslo účetního případu	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Má dáti	Dal
25.	FAP	Nákup automobilu po skončení leasingové smlouvy	1 000	042	321
26.	ID	Převedení automobilu do účetní evidence	1 000	022	042
27.	ID	Vyřazení automobilu z podrozvahové evidence	800 000	-	750

3.5. Zaúčtování vozidla pořízeného na úvěr

Při pořízení vozidla na úvěr, zařadí společnost automobil na majetkový účet 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Úvěr se objeví na účtu 461 - Bankovní úvěry a pravidelné měsíční splátky budou hodnotu na tomto účtu snižovat, čímž se bude snižovat i zadlužení společnosti. Placené úroky z úvěru se zaúčtují na účet 562 – Úroky.

Placené úroky z úvěru jsou za podmínek stanovených v § 24 odst. 2 ZDP daňově uznatelným nákladem. [6, 12]

Příklad č. 7 – nákup na úvěr

Společnost TARA, s. r. o. má možnost financovat osobní automobil formou úvěru. Výše úvěru je 800 000 Kč, roční úroková sazba 5 %, doba splatnosti úvěru 5 let. Splátky jsou placeny čtvrtletně z běžného účtu společnosti. Dále je známo, že za vyřízení úvěru banka požaduje 1 % z hodnoty úvěru (8 000 Kč), peníze připsány na běžný účet budou již poníženy o tento poplatek, a poplatek za vedení úvěrového účtu je 150 Kč, který je placen čtvrtletně.

Tabulka 3.5. zaúčtování nákupu osobního automobilu na úvěr

Číslo účetního případu	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Má Dáti	Dal
1.	FAP	Faktura za nákup vozidla od společnosti Auto Heller	800 000 160 000	022 343	321 321
2.	ID	Zařazení vozidla na majetkový účet	800 000	042	022
3.	VBÚ	Připsání úvěru na běžný účet	792 000	221	261
4.	VÚÚ	Připsání úvěru na běžný účet	792 000	261	461
5.	VBÚ	Úhrada faktury společnosti Auto Heller	960 000	321	221
6.	VBÚ	První splátka úvěru	35 456	461	221
7.	VBÚ	Zaplacené úroky z úvěru	10 000	562	221
8.	VBÚ	Poplatek za vedení úvěrového účtu	150	568	221
9.	ID	Roční odpis osobního automobilu	160 000	551	082

Operace č. 6. až 8. se budou každé čtvrtletí opakovat. Splátky jsou zaokrouhleny na celé koruny matematicky.

Vysvětlivky:

FAP – faktura přijatá

VPD – výdajový pokladní doklad

ID – interní doklad

VBÚ – výpis z běžného účtu

VÚÚ – výpis z úvěrového účtu

4. Praktická aplikace

4.1. Výdaje a náklady při nákupu za hotové peníze

Společnost TARA, s. r. o., která je plátcem DPH, zakoupila od společnosti SOLO, s. r. o. v únoru roku 2010 osobní automobil. Pořizovací cena vozidla je 800 000 Kč. Ve vnitropodnikové směrnici rozhodla, že: dlouhodobý hmotný majetek se eviduje od částky 40 000 Kč. Osobní automobil byl zařazen do druhé odpisové skupiny. Účetní odpisy se rovnají daňovým.

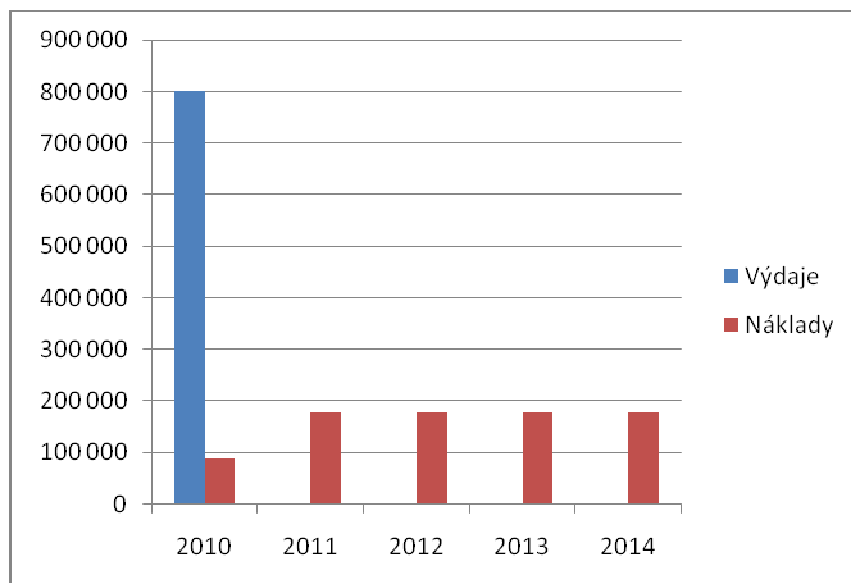
Tabulka 4.1. výdajů a nákladů v jednotlivých letech

Rok	Výdaje v Kč	Náklady v Kč		
		Rovnoměrné odpisování	Zrychlené odpisování	Mimořádné odpisy
2010	800 000	88 000	160 000	400 000
2011	0	178 000	256 000	346 670
2012	0	178 000	192 000	53 330
2013	0	178 000	128 000	0
2014	0	178 000	64 000	0

Tabulka 4.2. rovnoměrného odpisování

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
1.	88 000	88 000	712 000
2.	178 000	266 000	534 000
3.	178 000	444 000	356 000
4.	178 000	622 000	178 000
5.	178 000	800 000	0

Graf 4.1. výdajů a nákladů při rovnoměrném odpisování

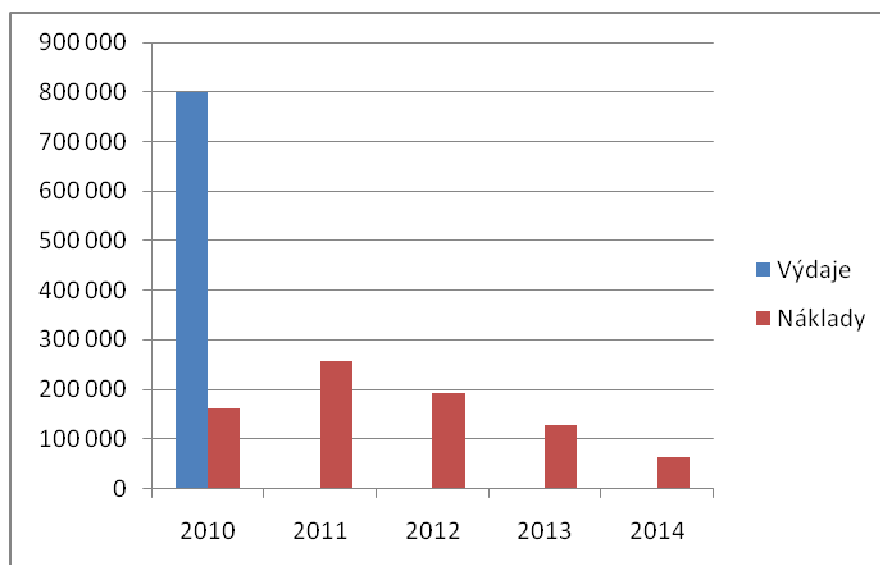

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.3. zrychleného odpisování

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
1.	160 000	160 000	640 000
2.	256 000	416 000	384 000
3.	192 000	608 000	192 000
4.	128 000	736 000	64 000
5.	64 000	800 000	0

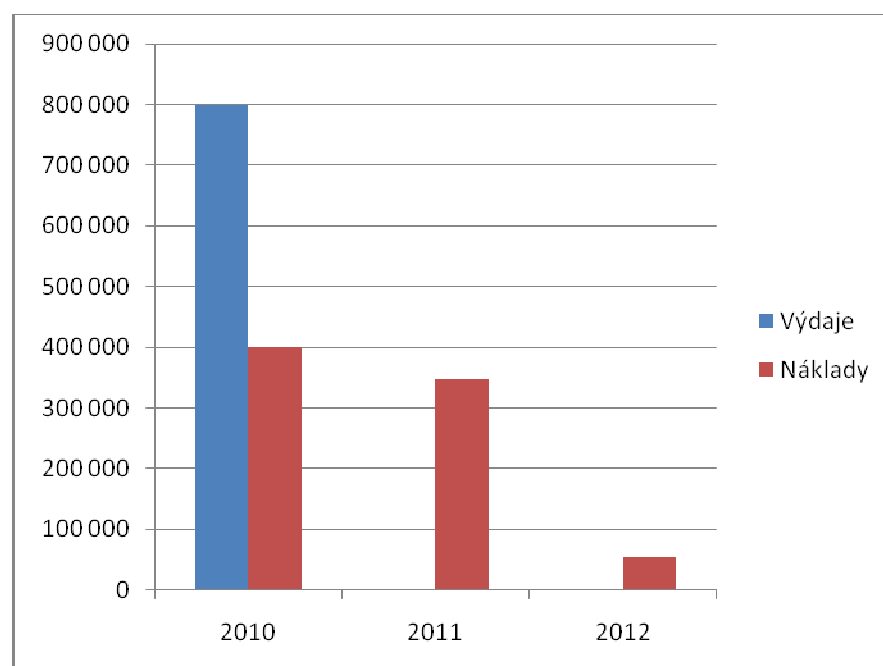
Graf 4.2. výdajů a nákladů při zrychleném odpisování

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.4. mimořádných odpisů

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
1.	400 000	400 000	400 000
2.	346 670	746 670	53 330
3	53 330	800 000	0

Graf 4.3. výdajů a nákladů u mimořádných odpisů

Zdroj: vlastní zpracování

4.2. Výdaje a náklady při operativním leasingu

Společnost TARA, s. r. o., která je plátcem DPH, uzavřela leasingovou smlouvu v lednu roku 2010 se společností ALFA, s. r. o. o operativním pronájmu osobního automobilu na 5 let v pololetních splátkách. Pořizovací cena vozidla je 800 000 Kč. První pololetní nájemné bylo zaplaceno předem na 6 měsíců v lednu roku 2010, druhá splátka bude zaplacena v červnu roku 2010, atd.

Základní podmínky smlouvy o pronájmu:

Pořizovací cena vozidla 800 000 Kč

Doba pronájmu 5 let

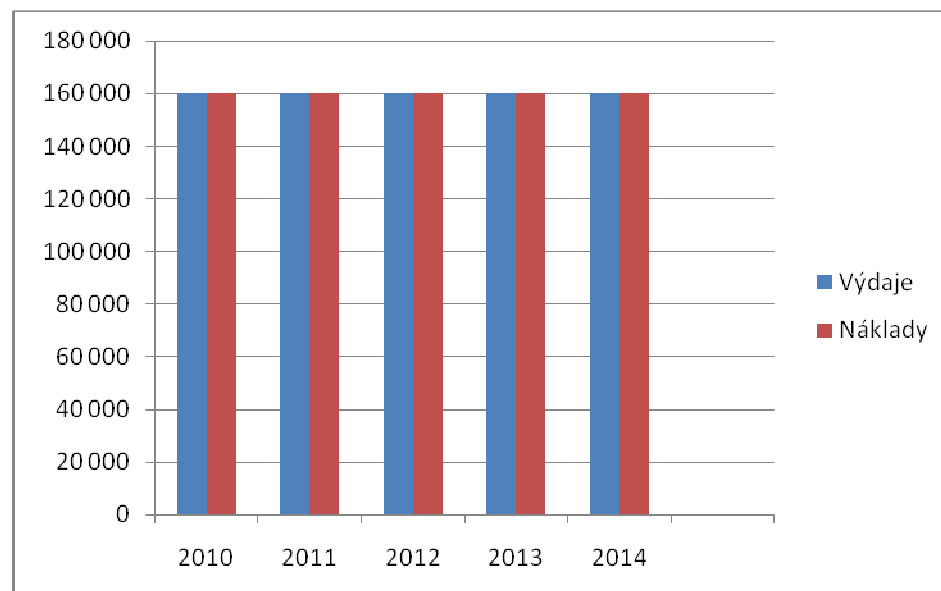
Tabulka 4.5. výpočtu pololetní splátky

Pololetní splátka	$800\,000/5/2 = 80\,000\text{ Kč}$
DPH 20 %	$80\,000 \times 0,2 = 16\,000\text{ Kč}$

Tabulka 4.6. výdajů a nákladů v jednotlivých letech

Rok	Výdaje v Kč	Náklady v Kč
2010	160 000	160 000
2011	160 000	160 000
2012	160 000	160 000
2013	160 000	160 000
2014	160 000	160 000

Graf 4.4. výdajů a nákladů u operativního leasingu

Zdroj: vlastní zpracování

4.3. Výdaje a náklady při finančním leasingu

Společnost TARA, s. r. o., která je plátcem DPH, zakoupila v únoru roku 2010 od leasingové společnosti AUTOLEASING, a. s. osobní automobil. Leasingová cena vozidla je 800 000 Kč bez DPH (DPH 20 % činí 160 000 Kč). První zvýšená splátka činila 20 % z leasingové ceny a byla zaplacená v únoru roku 2010. Doba pronájmu trvá 5 let. Vozidlo bude spláceno formou anuitních pololetních splátek. Leasingová společnost požaduje výnos 15 % p. a..

Základní podmínky leasingové smlouvy:

Požizovací cena bez DPH	800 000 Kč
Požizovací cena s DPH 20 %	960 000 Kč (z toho 20 % DPH 160 000 Kč)
Doba leasingu	5 let
Kupní cena	1 000 Kč
První zvýšená splátka	20 % z pořizovací ceny
Výnos leasingové společnosti	15 % p.a.

Tabulka 4.7. výpočtu splátek, ceny leasingu a leasingového koeficientu [11]

První zvýšená splátka	800 000 x 0,2 = 160 000 Kč
DPH 20 %	160 000 x 0,2 = 32 000 Kč
Leasingová splátka = 93 239 Kč	$\left(1 + \frac{0,15}{2}\right)^{5 \times 2} \times \frac{0,15}{2}$ LS: 640 000 x $\frac{\left(1 + \frac{0,15}{2}\right)^{5 \times 2} - 1}{\left(1 + \frac{0,15}{2}\right)^{5 \times 2} - 1}$
DPH 20 %	93 239 x 0,2 = 18 648 Kč
Cena leasingu	160 000 + (10 x 93 239) + 1 000 = 1 093 390 Kč
Leasingový koeficient	1 093 390/800 000 = 1,37

Základní vztahy:

$$\left(1 + \frac{i}{m}\right)^{n \times m} \times \frac{i}{m}$$

Leasingová splátka = (PC – 1.ZS) x _____

$$\left(1 + \frac{i}{m}\right)^{n \times m} - 1$$

$$\text{Cena leasingu} = 1.ZS + \sum LS + KC$$

Leasingový koeficient = Cena leasingu/požizovací cena

Vysvětlivky:

1.ZS - první zvýšená splátka

m – počet splátek v rámci úrokovacího období

LS – leasingová splátka

n – počet let

KC – kupní cena

i – úroková míra

PC – pořizovací cena

Částky a DPH jsou zaokrouhleny na celé koruny matematicky, leasingový koeficient je zaokrouhlen na dvě desetinná místa matematicky.

Tabulka 4.8. splátkového kalendáře

Rok	Pololetí	Splátka bez DPH	DPH sazba 20 %	Celkem k úhradě
2010	2.pololetí	93 239	18 648	111 887
2011	1.pololetí	93 239	18 648	111 887
	2.pololetí	93 239	18 648	111 887
2012	1.pololetí	93 239	18 648	111 887
	2.pololetí	93 239	18 648	111 887
2013	1.pololetí	93 239	18 648	111 887
	2.pololetí	93 239	18 648	111 887
2014	1.pololetí	93 239	18 648	111 887
	2.pololetí	93 239	18 648	111 887
2015	1.pololetí	93 239	18 648	111 887
Celkem	x	932 390	186 480	1 118 870

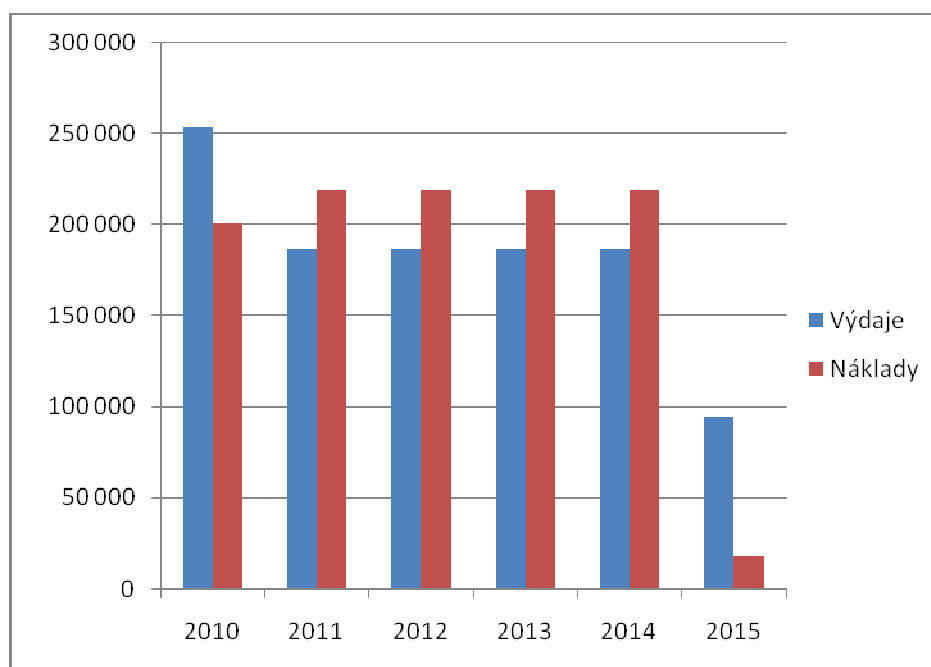
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.9. výdajů a nákladů

Rok	Výdaje	Náklady
2010	253 239	200 277
2011	186 478	218 484
2012	186 478	218 484
2013	186 478	218 484
2014	186 478	218 484
2015	94 239	18 207

Graf 4.5. výdajů a nákladů u finančního leasingu

Zdroj: vlastní zpracování

4.4. Výdaje a náklady při financování úvěrem

Společnost TARA, s. r. o. má možnost financovat osobní automobil formou úvěru. Výše úvěru je 800 000 Kč, roční úroková sazba 5 %, doba splatnosti úvěru 5 let. Splátky jsou placeny čtvrtletně z běžného účtu společnosti. Dále je známo, že za vyřízení úvěru banka požaduje 1 % z hodnoty úvěru (8 000 Kč), peníze připsány na běžný účet budou již poníženy o tento poplatek, a poplatek za vedení úvěrového účtu je 150 Kč, který je placen čtvrtletně.

Základní podmínky úvěrové smlouvy:

Poskytnutý úvěr	800 000 Kč
Doba splatnosti	5 let
Úrok z úvěru	5 % p.a. (1,25 % p.q.)
Zřizovací poplatek	8 000 Kč (1 % z hodnoty úvěru)
Poplatek za úvěrový účet	150 Kč/čtvrtletně

Tabulka 4.10. výpočtu čtvrtletní splátky [11]

<p>Čtvrtletní splátka = 45 456 Kč</p>	$800\,000 \times \frac{\left(1 + \frac{0,05}{4}\right)^{5 \times 4} \times \frac{0,05}{4}}{\left(1 + \frac{0,05}{4}\right)^{5 \times 4} - 1}$
--	---

Tabulka 4.11. se splátkovým kalendářem [11]

Rok	Čtvrtletí	Stav úvěru	Splátka	Úmor	Úrok
Rok 2010	2.čtvrtletí	764 544	45 456	35 456	10 000
	3.čtvrtletí	728 645	45 456	35 899	9 557
	4.čtvrtletí	692 297	45 456	36 348	9 108
Rok 2011	1.čtvrtletí	655 495	45 456	36 802	8 654
	2.čtvrtletí	618 233	45 456	37 262	8 194
	3.čtvrtletí	580 505	45 456	37 728	7 728
	4.čtvrtletí	542 305	45 456	38 200	7 256
Rok 2012	1.čtvrtletí	503 628	45 456	38 677	6 779
	2.čtvrtletí	464 467	45 456	39 161	6 295
	3.čtvrtletí	424 817	45 456	39 650	5 806
	4.čtvrtletí	384 671	45 456	40 146	5 310
Rok 2013	1.čtvrtletí	344 023	45 456	40 648	4 808
	2.čtvrtletí	302 867	45 456	41 156	4 300
	3.čtvrtletí	261 197	45 456	42 670	3 786
	4.čtvrtletí	219 006	45 456	42 191	3 265
Rok 2014	1.čtvrtletí	176 288	45 456	42 718	2 738
	2.čtvrtletí	133 036	45 456	43 252	2 204
	3.čtvrtletí	89 243	45 456	43 793	1 663
	4.čtvrtletí	44 903	45 456	44 340	1 116
Rok 2015	1.čtvrtletí	8	45 456	44 895	561

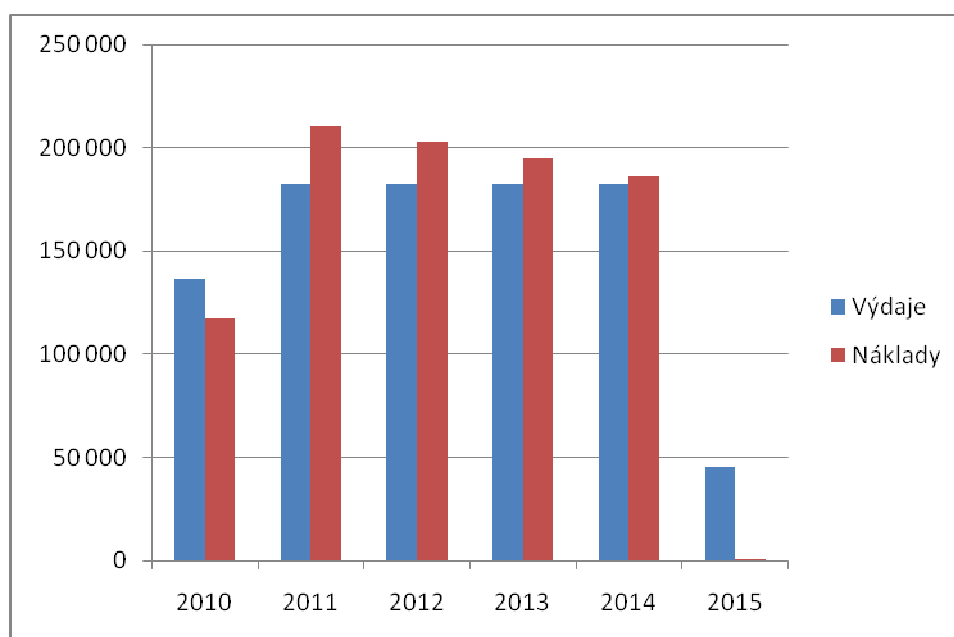
Zdroj: vlastní zpracování

Na konci roku 2014 je stav úvěru 8 Kč, je to z důvodu zaokrouhlování. Úroky jsou zaokrouhlovány matematicky na celé koruny.

Tabulka 4.12. výdajů a nákladů

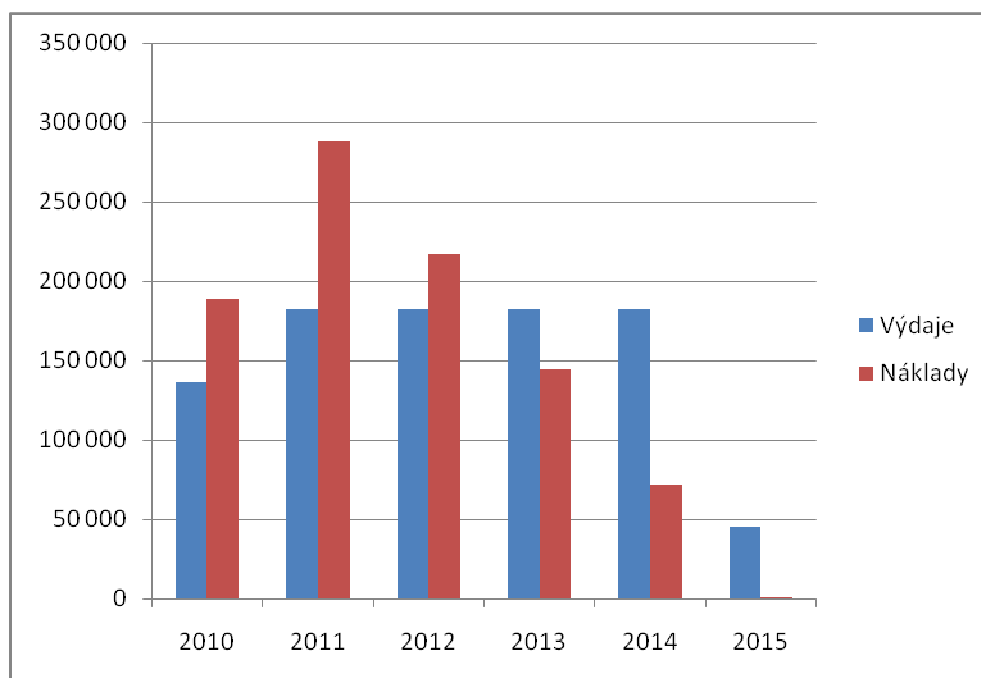
Rok	Výdaje v Kč	Náklady v Kč		
		při rovnoměrném odpisování	při zrychleném odpisování	při mimořádných odpisech
2010	136 818	117 115	189 115	429 115
2011	182 424	210 432	288 432	379 102
2012	182 424	202 790	216 790	78 120
2013	182 424	194 759	144 759	16 759
2014	182 424	186 321	72 321	8 321
2015	45 606	711	711	711

Graf 4.6. výdajů a nákladů při financování úvěrem (u rovnoměrných odpisů)

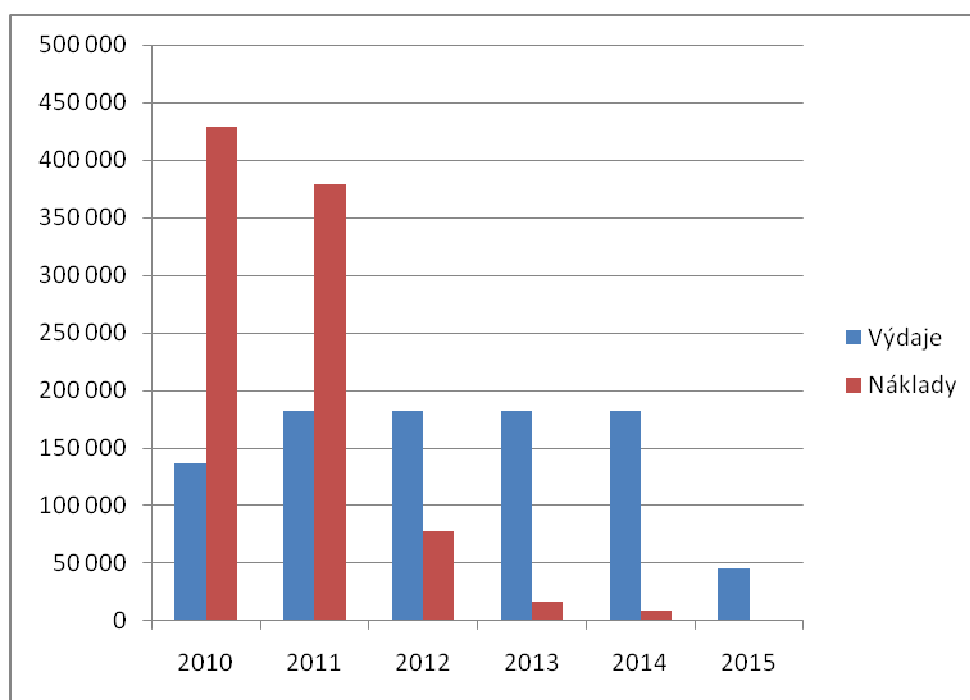
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.7. výdajů a nákladů při financování úvěrem (u zrychlených odpisů)

Zdroj: vlastní zpracování

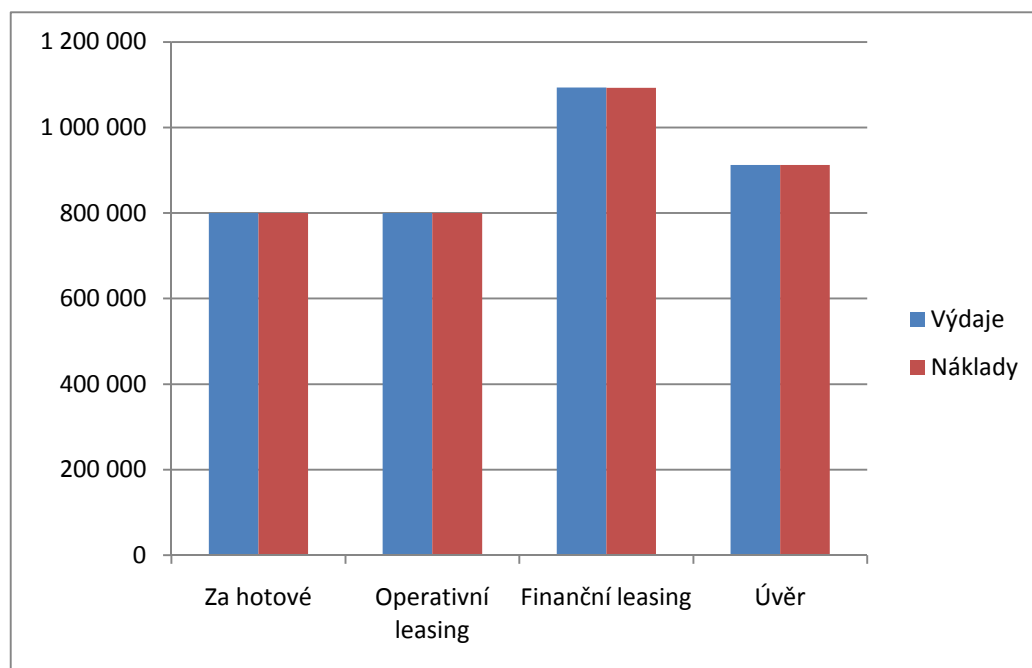
Graf 4.8. výdajů a nákladů při financování úvěrem (u mimořádných odpisů)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.13. celkových nákladů a výdajů

Pořízení	Celkové výdaje	Celkové náklady	Rozdíl
Za hotové	800 000	800 000	0
Operativní leasing	800 000	800 000	0
Finanční leasing	1 093 390	1 092 420	970
Úvěr	912 120	912 128	8

Graf 4.9. celkových výdajů a nákladů

Zdroj: vlastní zpracování

4.5. Srovnání jednotlivých způsobů pořízení

Porovnání jednotlivých způsobů pořízení z hlediska vlastnictví daného majetku a hlavně z hlediska vynaložených výdajů a daňově uznatelných nákladů.

4.5.1. Výhody a nevýhody při pořízení za hotové

Výhody: Pro firmu je výhodou v případě nákupu vozidla za hotové, že je okamžitě vlastníkem vozidla, které si může zahrnout do obchodního majetku. Není v žádném případě omezována v možnosti nakládání s vozidlem a její peněžní toky nejsou zatíženy v dalších obdobích po koupi nutností úvěrových či leasingových splátek. Další výhodou je, že má možnost majetek odepisovat podle ZDP, tudíž se pořizovací cena dostává postupně

do nákladů. Daňové odpisy jsou daňově uznatelným nákladem, což pro podnik znamená, že snižují daňový základ. Účetní odpisy jsou daňově uznatelným nákladem do výše daňových odpisů. Rozdíl je pak připočitatelnou nebo odpočitatelnou položkou k základu daně. Konkrétně u společnosti TARA, s. r. o. se účetní odpisy rovnají daňovým. Celkové náklady za 5 let odpisování činí 800 000 Kč.

Nevýhody: Jednou z nevýhod pro firmu je, že musí jednorázově vynaložit velkou finanční částku, která se negativně promítne do cash-flow v okamžiku pořízení. Pro podnikající subjekt to může představovat potíže, protože ne vždy má takovou hotovost, kterou může okamžitě využít na nákup. V případě, že by společnost TARA, s. r. o. chtěla koupit automobil, musela by mít k dispozici částku 800 000 Kč.

4.5.2. Výhody a nevýhody při operativním leasingu

Výhody: Výhodou operativního leasingu je, že povinnost pečovat a udržovat majetek má pronajímatel, nikoliv nájemce. Leasingová společnost nese taktéž riziko škody na věci, vlastnická rizika a investiční rizika. Je vhodný právě u automobilů, které podléhají prudkému technologickému rozvoji či módním trendům. Firma si může uplatnit nárok na odpočet DPH. Splátky představují pro firmu podle ZDP daňově uznatelný náklad, a tedy snižují daňový základ. Další výhodou je, že nemusí mít v hotovosti finanční prostředky.

Nevýhody: Firma není vlastníkem osobního automobilu, a tudíž si ho nemůže zahrnout do obchodního majetku. Může manipulovat s předmětem nájmu jen se souhlasem vlastníka.

4.5.3. Výhody a nevýhody při finančním leasingu

Výhody: Je to způsob financování, kdy nájemce má vozidlo k použití podstatně dříve, než uhradí celou hodnotu vozidla. Firma nepotřebuje k nákupu majetku k datu nákupu velký objem finančních prostředků, neboť platby za leasing jsou rozloženy do delšího časového období. Další výhodou je fakt, že leasing nepředstavuje účetně zvýšení zadluženosti podniku, protože vzniklý závazek se neprojeví v rozvaze podniku jako položka zvyšující cizí zdroje. O závazcích z leasingu se účtuje v podrozvahové evidenci. Při dodržení podmínek ZDP je sjednané nájemné daňově uznatelným nákladem.

Nevýhody: Firma není vlastníkem vozidla, nájemce tedy nemá možnost uplatňovat do svých daňově uznatelných nákladů daňové odpisy. Přestože vlastníkem vozidla je stále leasingová společnost, na nájemce přecházejí práva a povinnosti z užívání vozidla. Nemůže však provádět na pronajatém majetku jakékoliv úpravy, je nutno žádat o souhlas pronajímatele, v případě technického zhodnocení je nutno dopředu dohodnout, kdo jej bude hradit. Další nevýhodou mohou být poplatky spojené s uzavřením leasingové smlouvy jako např. poplatek za zprostředkování uzavření smlouvy, poplatek za sepsání smlouvy, apod. Je nutné sledovat i leasingový koeficient, čím je vyšší, tím více za leasing společnost zaplatí. K nevýhodám je řazena i obtížná vypověditelnost leasingové smlouvy ze strany nájemce.

4.5.4. Výhody a nevýhody při pořízení na úvěr

Výhody: Při financování osobního automobilu formou úvěru je výhodou, že společnost nepotřebuje mít k dispozici volné finanční prostředky a automobil se stává majetkem společnosti a má tudíž právo tento majetek daňově odepisovat. Společnost si tak může uplatnit do nákladů jednak odpisy a jednak i placené úroky z úvěru.

Nevýhody: S financováním prostřednictvím úvěru mohou společnosti vznikat další výdaje jako jsou poplatky spojené se sepsáním úvěrové smlouvy, poplatky za vedení úvěrových účtů, apod. Přijetím úvěru dochází k účetnímu zadlužení podniku, neboť výše přijatého úvěru se objeví přímo v rozvaze podniku jako položka cizích zdrojů.

5. Závěr

Společnost TARA, s. r. o. se rozhoduje jaký způsob pořízení osobního automobilu bude pro ni z pohledu nákladů a výdajů optimální. Rozhoduje se mezi možnostmi pořízení za hotové peníze, na operativní či finanční leasing s následnou koupí majetku nebo formou úvěru.

Při výpočtech u jednotlivých způsobů pořízení společnost došla k závěru, že v případě pořízení automobilu za hotové finanční prostředky vynaloží v roce pořízení celkovou částku 800 000 Kč. Dojde tedy k odčerpání volných financí, které by jinak mohly sloužit na nákup zboží, materiálu apod. Firma si může uplatnit daňově uznatelné náklady ve formě daňových odpisů a to za dobu pěti let respektive dvou let, jejich výše závisí na způsobu odpisování. V prvním roce odpisování si může firma uplatnit daňově uznatelné náklady při rovnoměrném odpisování částku 88 000 Kč, při zrychleném 160 000 Kč a při mimořádném odpisování částku 400 000 Kč. V dalších letech nemá firma žádné výdaje, uplatní pouze daňově uznatelné náklady ve formě daňových odpisů. V druhém roce odpisování budou daňové odpisy činit při rovnoměrném odpisování částku 178 000 Kč, při zrychleném odpisování částku 256 000 Kč a při mimořádném odpisování částku 346 670 Kč.

Na základě vyčíslení celkových výdajů a nákladů je jednoznačné, že pro firmu není výhodné pořídit automobil hotově. Firma musí jednorázově vynaložit velkou finanční částku, kterou uplatní do nákladů postupně až za dobu pěti let.

Při financování formou operativního leasingu má firma možnost rozložit si výdaje na pololetní splátky ve výši 80 000 Kč, v prvním roce tedy výdaje činí celkem 160 000 Kč a celkové daňově uznatelné náklady taktéž 160 000 Kč. V dalších letech budou výdaje a daňově uznatelné náklady ve stejné výši. Firma nemusí mít k dispozici velkou finanční částku, je tedy jasné, že pro firmu to může být výhodný způsob financování automobilu.

V případě finančního leasingu s následnou koupí najatého majetku má firma podobně jako u operativního leasingu možnost rozložit si výdaje na několik let, nemusí tedy vynakládat v prvním roce vysokou finanční částku. Výdaje se rozloží formou pololetních splátek. V prvním roce firma zaplatí první zvýšenou splátku ve výši 160 000 Kč a běžnou splátku na druhé pololetí v částce 93 239 Kč tedy dohromady částku 253 239 Kč. Celkové daňově účinné náklady, které si může v prvním roce uplatnit, jsou 200 277 Kč. Během dalších let bude platit pololetní splátky a do daňově uznatelných nákladů bude postupně rozpouštět první zvýšenou splátku a běžnou pololetní splátku. Výdaje v druhém roce činí 186 478 Kč a

daňově účinné náklady částku 218 484 Kč. Při financování formou finančního leasingu s následnou koupí majetku společnost vynaloží za dobu pěti let částku 1 192 390 Kč, přeplatí tedy 392 390 Kč. Navíc není vlastníkem vozidla. Pro firmu není v tomto případě výhodné financovat automobil formou leasingu.

Jednou z posledních možností, kterou firma má, je pořízení automobilu na úvěr. Firma získá finanční prostředky, které může použít na nákup automobilu. Úvěr bude splácet po dobu pěti let formou čtvrtletních splátek. Celkové výdaje v prvním roce činí 136 818 Kč. Firma může uplatnit daňové odpisy u automobilu, které představují náklady, jejich výše opět závisí na způsobu odpisování. Do nákladů si také může zahrnout placené úroky. V prvním roce odpisování činí celkové daňově uznatelné náklady při rovnoměrném odpisování částku 117 115 Kč, při zrychleném odpisování 189 115 Kč a při uplatnění mimořádných odpisů částku 429 115 Kč. V dalším roce zaplatí čtvrtletní splátky, poplatky za vedení úvěrového účtu, které celkem činí 182 424 Kč. V daňově uznatelných nákladech se objeví daňové odpisy podle způsobu odpisování. U rovnoměrných odpisů je to částka 210 432 Kč, u zrychlených odpisů 288 432 Kč a u mimořádných odpisů 379 102 Kč. Společnost celkem za dobu pěti let splácení zaplatí částku 912 120 Kč, přeplatek tedy činí 112 120 Kč. Pro firmu to může být výhodný způsob financování.

Na základě celkového vyhodnocení se společnost TARA, s. r. o. bude rozhodovat mezi financováním automobilu formou operativního leasingu a formou úvěru. Při výběru mohou hrát roli i jiné faktory jako například vlastnictví automobilu, manipulace s majetkem, možnost odpisování a jiné. V tomto případě se firma rozhodne pro úvěr. Přeplatek u banky není pro firmu vysoký, společnost je okamžitě vlastníkem vozidla a může si uplatňovat daňové odpisy. Výdaje má rozložené na čtvrtletní splátky, které bude na základě vyhodnocení budoucího vývoje schopna hradit.

Seznam použité literatury

Použitá literatura:

1. Pikal, V. *Automobil „ve firmě“: 101 otázek a odpovědí z praxe*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005. 93 s. ISBN 80-86395-56-1
2. Pikal, V. *Automobil v podnikání*. 3. rozšířené aktualizované vydání. Praha: ASPI, a. s., 2007. 155 s. ISBN 978-80-7357-290-7
3. Mrkosová, J. *Účetnictví 2007 učebnice pro střední a vyšší odborné školy*. 1. vydání. Brno: Computer Press, a. s., 2007. 276 s. ISBN 978-80-251-1513-8
4. Janoušek, K., Fitříková, D. *Automobil v podnikání*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Ostrava: Sagit, 2001. 367 s. ISBN 80-7208-269-8
5. Brabcová, Š. *Automobil v podnikání Právní, účetní a daňové aspekty*. II. díl, 1. vydání. Praha: Verlag Dashöfer, 2005. 140 s. ISBN 80-86229-48-3
6. Kolektiv autorů. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vydání. Ostrava: VŠB – Technická univerzita, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8
7. Buchtová, J. *Sbírka řešených příkladů z účetnictví pro podnikatele*. 5. aktualizované a rozšířené vydání. Ostrava: Mirago, 2008. 158 s. ISBN 80-86617-38-6
8. Valouch, P. *Leasing v praxi – praktický průvodce*. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 128 s. ISBN 978-80-247-2923-7
9. Sedláček, J. *Cestovní náhrady 2010*. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 136 s. ISBN 978-80-247-3365-4
10. Skála, M. *Technické zhodnocení a opravy*. 5. vydání. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a. s., 2008. 351 s. ISBN 978-80-7208-707-5

11. Dluhošová, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 2. upravené vydání. Praha: Ekopress, 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6

Právní předpisy:

12. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
14. Zákon č. 56/2001 Sb., o provozu vozidel na pozemních komunikacích

Internetové odkazy:

15. <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast2.aspx> - § 14
16. <http://business.center.cz/business/finance/cestnahr/vozidla.aspx>